

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM  
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

ĐOÀN TRÚC QUỲNH

**NHÀ TRUYỀN THỐNG  
NGƯỜI SI LA Ở LAI CHÂU**



**NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU**



**LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM  
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

**ĐOÀN TRÚC QUỲNH**

**NHÀ TRUYỀN THỐNG  
NGƯỜI SI LA Ở LẠI CHÂU**

**NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHÁU**



**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ  
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT  
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

**Cố vấn Ban Chỉ đạo:** Nhà thơ Hữu Thịnh  
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

**BAN CHỈ ĐẠO**

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thùy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

**Giám đốc**

**Nhạc sĩ Nông Quốc Bình**



## LỜI GIỚI THIỆU

**Ủ**y ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO

TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền

*Phó Chủ tịch Thường trực*

*Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam*



## MỞ ĐẦU

Dân tộc Si La thuộc nhóm ngôn ngữ Tạng Miến, là một trong những cộng đồng dân tộc ít người nhất ở nước ta sống tập trung chủ yếu ở hai tỉnh Lai Châu và Điện Biên. Ở Lai Châu, họ sinh sống ở xã Kan Hồ huyện Mường Tè tập trung tại 2 bản Seo Hai và Sì Thau Chải với 147 hộ, 616 khẩu, chiếm gần 0,15% dân số của toàn tỉnh (403.000 người)<sup>(1)</sup>. Ở Điện Biên, họ sinh sống tại bản Nậm Sin xã Chung Chải huyện Mường Nhé có 49 hộ với 223 khẩu chiếm khoảng 0,04% dân số toàn tỉnh (hơn 520.000 người)<sup>(2)</sup>.

Dân tộc Si La có đời sống khó khăn, tỷ lệ hộ nghèo hơn 33% (2015). Trong những năm qua, cùng với các dân tộc đặc biệt khó khăn trên cả nước, dân tộc Si La tỉnh Lai Châu đã được hưởng nhiều ưu đãi về các chính sách phát triển kinh tế - xã hội và các chính sách giảm

---

(1) Số liệu tổng hợp hết năm 2015 của Phòng Dân tộc huyện Mường Tè tỉnh Lai Châu.

(2) Số liệu tổng hợp hết năm 2015 của Phòng Dân tộc huyện Mường Nhé tỉnh Điện Biên.

nghèo, nhằm phát triển kinh tế - xã hội, dần thay đổi những phong tục, tập quán chưa phù hợp, ổn định dân cư và chăm lo nâng cao chất lượng cuộc sống. Đặc biệt, người Si La đã và đang chịu ảnh hưởng lớn bởi văn hoá Hà Nhì, văn hóa Thái và văn hóa người Kinh, nhiều quan niệm, phong tục tập quán, nghi lễ tín ngưỡng, cung cách ứng xử của con người với thiên nhiên, bảo vệ môi sinh đang bị mai một nghiêm trọng, nhiều quan niệm, tập tục truyền thống đã bị lãng quên.

Các công trình nghiên cứu về văn hóa dân gian dân tộc Si La hiện nay có rất ít. Có thể điểm ra một số công trình đã xuất bản như tác giả Nguyễn Văn Huy với công trình “*Văn hóa truyền thống các dân tộc nhóm Hà Nhì-Lô Lô*” (1985), sách dày 283 trang, gồm 2 phần. Phần 1: Nếp sống văn hóa (văn hóa vật chất và văn hóa xã hội), phần 2: Phong tục tín ngưỡng văn nghệ dân gian (những nghi lễ phong tục cổ truyền, tín ngưỡng dân gian và văn nghệ dân gian).

Năm 2000, Thạc sĩ Ma Ngọc Dung cùng các cộng sự TS Hoàng Lương và Hoàng Hoa Toàn xuất bản cuốn sách “*Văn hóa Si La*” do Nhà xuất bản Văn hóa Dân tộc phát hành. Sách dày 295 trang, gồm 5 chương: Điều kiện tự nhiên, xã hội và dân cư; văn hóa vật chất; văn hóa xã